

Ισχύουν τα Μυστήρια που τελεί ένας «κακός» λειτουργός;

/ [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

του Στέλιου Μπαφίτη

Η διαχρονική απάντηση της Εκκλησίας είναι ότι ισχύουν, διότι το Μυστήριο δεν εξαρτάται από τον ιερέα ως άνθρωπο αλλά από το χάρισμα της [ειδικής ιεροσύνης](#). Σαφώς, οι λειτουργοί του Κυρίου οφείλουν να είναι «τύποι του ποιμνίου», όπως αναφέρει ο **απόστολος Πέτρος**. Όμως, από την άλλη μεριά, δεν πρέπει να παραβλέπουμε τις προειδοποιήσεις των αποστόλων και της Γραφής ότι μέσα στην Εκκλησία του Χριστού πέρα από τους άξιους λειτουργούς, θα υπάρξουν και άνθρωποι που δεν θα τιμήσουν την θέση τους και μάλιστα θα γίνουν και αιτία σκανδαλισμού των αδυνάτων. Χαρακτηριστικές είναι οι αναφορές της Καινής Διαθήκης:

«Προσέχετε λοιπόν εις εαυτούς και εις όλον το ποίμνιον, εις το οποίον το Πνεύμα το Άγιον σας έθεσεν επισκόπους, διά να ποιμαίνητε την εκκλησίαν του Θεού, την οποίαν απέκτησε διά του ιδίου αυτού αίματος. Διότι εγώ εξεύρω τούτο, ότι μετά την αναχώρησίν μου θέλουσιν εισέλθει εις εσάς λύκοι βαρείς μη φειδόμενοι του ποιμνίου· **και εξ υμών αυτών** θέλουσι σηκωθή άνθρωποι λαλούντες διεστραμμένα, διά να αποσπώσι τους μαθητάς οπίσω αυτών» (Πράξεις Αγίων Αποστόλων, κ 28-30).

«Προσέχετε τους κύνας, προσέχετε τους κακούς εργάτας» (Προς Φιλιππησίους, γ

2).

«Υπήρξαν όμως και ψευδοπροφήται μεταξύ του λαού, καθώς και μεταξύ σας θέλουσιν εἶσθαι ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες θέλουσι παρεισάξει αιρέσεις ἀπωλείας, ἀρνούμενοι και τον ἀγοράσαντα αὐτοῦς δεσπότην, ἐπισύροντες εἰς εαυτοῦς ταχεῖαν ἀπώλειαν· **και πολλοί θέλουσιν εξακολουθήσει εἰς τας ἀπωλείας αὐτῶν, διὰ τους οποίους ἡ οδός της ἀληθείας θέλει βλασφημηθῆ·** και διὰ πλεονεξίαν θέλουσι σας ἐμπορευθῆ με πλαστούς λόγους, των οποίων ἡ καταδίκη ἐκπαλαι δεν μένει ἀργή, και ἡ ἀπώλεια αὐτῶν δεν νυστάζει» (Β' Πέτρου, β 1-3).

Αὐτό, εἶναι μια πραγματικότητα που μπορεί να στηριχτεί σε ολόκληρη την Ἀγία Γραφή, και το βλέπουμε ἐπίσης μέσα στην ἱστορία. **Από την στιγμή που αὐτά ἀναφέρονται, δεν θα πρέπει να σκανδαλιζόμαστε σε καμία περίπτωση.** Ἄλλωστε, να τι μας προτρέπει **ο ἀπόστολος Παῦλος:**

«Ἀδελφοί, συμμιμηταί μου γίνεσθε και παρατηρεῖτε τους ὅσοι περιπατοῦσιν οὕτω, καθώς ἔχετε τύπον ἡμᾶς» (Προς Φιλιππησίους, γ 17). **Εμεῖς καλούμαστε να ἔχουμε ως παραδείγματα προς μίμηση τον Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό και τους ἀγίους Του.**

Στην περίπτωση των ἀναξίων λειτουργῶν, ὅταν δεν ἔχουν καθαιρεθεῖ [ἀπό σύνοδο της Ἐκκλησίας, τα Μυστήρια](#) ἰσχύουν κανονικά. Δεν ἰσχύει ὅμως το ἴδιο ὅταν ἔχουν καθαιρεθεῖ συνοδικῶς, διότι ἡ Ἐκκλησία ως Σῶμα Χριστοῦ ἀποφασίζει ἤδη ἀπό την ἀποστολική ἐποχή συνοδικά, ἐφαρμόζοντας τους λόγους του Ἰησοῦ στην πράξη: «Ὅσα εἴναι ἐν τῇ γῆ, θέλουσιν εἶσθαι δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, και ὅσα εἴναι ἐν τῷ οὐρανῷ, θέλουσιν εἶσθαι λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. Πάλιν σας λέγω ὅτι εἴναι δύο ἀπό σας συμφωνήσωσιν ἐπὶ της γῆς περί παντός πράγματος, περί του οποίου ἠθέλον κάμει αἴτησιν, θέλει γείνει εἰς αὐτοῦς παρά του Πατρός μου του ἐν οὐρανοῖς. Διότι ὅπου εἴναι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς το ὄνομά μου, ἐκεῖ εἶμαι ἐγὼ ἐν τῷ μέσω αὐτῶν» (Ματθαῖος, ιη 18-20).

Ἀπόδειξη για αὐτό, μας δίνει το ἴδιο το Ευαγγέλιο ὅταν ὁ πρωτοστάτης της θανάτωσης του Ἰησοῦ, ὁ Καϊάφας, ως ἀρχιερέας της χρονιάς ἐκείνης, **ἔκανε προφητεία δια του Ἀγίου Πνεύματος**, ἀσχετα αν ὁ Θεός δεν ἐνέκρινε οὔτε τις ἀποφάσεις του οὔτε τον βίο του.

«ὁ Καϊάφας, ὅστις ἦτο ἀρχιερεύς του ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπε προς αὐτούς· Σεις δεν ἐξεύρετε τίποτε, οὐδέ συλλογίζεσθε ὅτι μας συμφέρει να ἀποθάνῃ εἰς ἄνθρωπος ὑπὲρ του λαοῦ και να μη ἀπολεσθῆ ὅλον το ἔθνος. Τούτο δε ἀφ' εαυτοῦ δεν εἶπεν, ἀλλ' ἀρχιερεύς ὢν του ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφήτευσεν ὅτι ἐμελλεν ὁ Ἰησοῦς να ἀποθάνῃ ὑπὲρ του ἔθνους, και οὐχί μόνον ὑπὲρ του ἔθνους, ἀλλά και διὰ να συνάξῃ εἰς ἐν τα τέκνα του Θεοῦ τα διεσκορπισμένα» (Ἰωάννης, ια 49-52).

Ἀξίζει να παραθέσουμε τι ἀναφέρει ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐπὶ των παραπάνω χωρίων: «Βλέπεις πόση εἶναι ἡ δύναμις της ἀρχιερατικῆς ἐξουσίας; Διότι, ἐπειδὴ εἶχεν ἀξιωθεῖ της ἀρχιεροσύνης ἐν γένει, αν και ἦτο ἀνάξιος αὐτῆς, προεφήτευσεν, χωρὶς να γνωρίζει αὐτά που ἔλεγεν· ἡ χάρις ἐχρησιμοποίησεν μόνον το στόμα, χωρὶς να ἐγγίσει την μιάραν καρδίαν»

(Ομιλία 65, Εις το Κατά Ιωάννην). **Σε άλλη ομιλία του πάλι από το Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο, αναφέρει ο ιερός πατέρας:** «Και αυτά τα λέγω όχι επιδοκιμάζων εκείνους που ασκούν ανάξια την ιεροσύνην, αλλά και ευσπλαχνιζόμενος αυτούς πάρα πολύ και δακρύζων δι' αυτούς· δεν λέγω όμως ότι είναι δίκαιον δι' αυτό να κρίνονται από τους αρχομένους και μάλιστα από τους πάρα πολύ αφελείς, διότι και αν ακόμη ο βίος αυτών είναι πάρα πολύ διεφθαρμένος, συ όμως εάν προσέχης τον εαυτόν σου, δεν θα ζημιωθής ως προς τίποτε σχετικά με εκείνα που παρεδόθησαν εις αυτόν από τον Θεόν· διότι, εάν έκαμε την όνον να ομιλήση και εχάρισε μέσω του μάντεως πνευματικής ευλογίας και ενήργησε χάριν των Ιουδαίων που εξέκλινον με το ανόητον στόμα και την ακάθαρτον γλώσσαν του Βαλαάμ, πολύ περισσότερο δια σας που είσθε ευγνώμονες απέναντί του, και αν ακόμη οι ιερείς είναι πάρα πολύ φαύλοι, θα κάμη όλα εκείνα που θέλει και θα στείλει το Άγιον Πνεύμα· διότι ούτε ο καθαρός προσελκύει το Πνεύμα εξ αιτίας της καθαρότητός του, αλλά η χάρις είναι εκείνη που επιτελεί το παν...Ο δε ιερεύς δανείζει την γλώσσαν του και δίδει το χέρι του· καθόσον δεν θα ήτο δίκαιον εξ αιτίας της κακίας του άλλου να παραβλάπτωνται εκείνοι που προσέρχονται με πίστιν εις τα σύμβολα της σωτηρίας μας» (Ομιλία 86).

Όπως αναφέρει ο καθηγητής **Ανδρούτσος** στην Δογματική του, «ο απεργαζόμενος τα μυστήρια δεν είναι ο ιερεύς αλλά ο ιδρυτής αυτών Ιησούς Χριστός, όστις παραμένει εν τω μυστικώ Αυτού σώματι, τη Εκκλησία, ακριβώς καθόσον ενεργεί την απολυτρωτικήν αυτού δύναμιν», **και συνεχίζει**, «εν τη πράξει της Εκκλησίας απεδοκιμάσθη πάντοτε η εξάρτησις της μυστηριακής πράξεως εκ της προσωπικής πίστεως και εκ της αγιότητος του τελούντος ιερέως» (σελ. 301).

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναφέρει στην 8^η ομιλία του Εις την Ά Κορινθίους, «Και δι' αναξίων ειώθεν ενεργεί ο Θεός και ουδέν του βαπτίσματος η χάρις παρά του βίου του ιερέως παραβλέπεται...Ουδέ γαρ άνθρωπος εις τα προκείμενα εισάγει, αλλά το παν της του Θεού δυνάμεως έργον εστί, κακείνος εστί ημάς ο μυσταγωγών».

Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, αναφέρει στο Πηδάλιο, «πάντες οι παρά Κανόνας και αναξίως χειροτονηθέντες, **προ του να καθαιρεθούν υπό Συνόδου**, αληθώς ιερείς εισίν. Επειδή καθώς λέγει ο θείος Χρυσόστομος, «Πάντας μεν ο Θεός ου χειροτονεί, δια πάντων δε αυτός ενεργεί, ει και αυτοί είεν ανάξιοι, δια το σωθήναι τον λαόν...Επειδή και δι' αναξίων η χάρις ενεργεί ου δι' αυτούς, αλλά δια τους μέλλοντας ωφελήσθαι»...Ο δε Συμεών ο Θεσσαλονίκης λέγει, «δια την χειροτονίαν ενεργεί η χάρις εις αυτούς, είτε αρχιερείς είναι, είτε ιερείς, δια την σωτηρίαν των προσερχομένων, και όσα μυστήρια εκτελέσουν, είναι τη αληθεία μυστήρια» (σελ. 135, υποσημ. 3).

Πηγές:

Καινή Διαθήκη σε μετάφραση Ν. Βάμβα

Έργα αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου, ΕΠΕ, τόμος 14
Δογματική της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας Χ. Ανδρούτσου
Πηδάλιο αγίου Νικοδήμου
Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com